

ingediend op **1618** (2022-2023) – Nr. 1
9 maart 2023 (2022-2023)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Andries Gryffroy

over de erkenningsvoorwaarden
voor EPB-verslaggever

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele;

Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;

Stijn De Roo, Tinne Rombouts;

Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;

Staf Aerts, Mieke Schauvliege;

Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;

Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;

Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;

Bart Tommelein, Bart Van Hulle;

Johan Danen, Chris Steenwegen;

Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Inhoud van het verzoekschrift	4
2. Bespreking	4
2.1. Bespreking van woensdag 2 februari 2022	4
2.2. Bespreking van woensdag 8 maart 2023	5
3. Conclusie	5
Bijlage: Standpunt van de Vlaamse Regering	7

Op 19 november 2020 werd een verzoekschrift ingediend over de erkenningsvoorwaarden voor EPB-verslaggever. De verzoeker diende het verzoekschrift zonder titel in (verzoekschrift nr. 7 (2020-21)) Dit verzoekschrift werd aan de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie toegewezen. De commissie besliste op 24 februari 2021 tot een behandeling ten gronde en in de commissievergadering van 2 februari 2022 werd beslist om het advies te vragen van de Vlaamse Regering. Op woensdag 8 maart 2023 volgde de laatste bespreking.

Het advies van de Vlaamse Regering wordt opgenomen als bijlage bij dit verslag.

(Deze commissievergaderingen werden als hybride vergaderingen georganiseerd.)

1. Inhoud van het verzoekschrift

De verzoeker vraagt om de diplomavereiste als een van de voorwaarden voor erkenning als EPB-verslaggever te schrappen of te vervangen door een aantoonbare ervaring van minimum twee jaar in de energiesector (EPB: Energieprestatie en Binnenklimaat). Zo kan het beroep toegankelijk worden voor meer professionals en ingewijden in de materie en kan er gefocust worden op aangetoonde kennis in plaats van theoretische kennis. De regering zet daar al een tijd op in, maar nog niet in de energiesector. Hij vraagt, indien mogelijk, ook een overgangperiode voor personen die in 2020 een examen hebben afgelegd en van wie het tijdelijke getuigschrift dreigt te vervallen.

De verzoeker haalt diverse argumenten aan:

- de evolutie van de EPB-software die het steeds eenvoudiger maakt om een correcte studie af te leveren;
- het positieve beleid van de Vlaamse Regering voor zeer diverse en technisch geschoolde profielen in de bouwsector, ook voor omscholing naar knelpuntberoepen. Het zou zaakvoerders vergemakkelijken om geschikte profielen voor EPB-verslaggevers te kunnen aantrekken;
- de erkenning van competenties van losse medewerkers, een extra troef bij eventuele toekomstige sollicitaties. Er is nog altijd een groot tekort aan EPB-verslaggevers en dat zal niet afnemen gezien het grote aantal noodzakelijke ingrijpende renovaties tegen 2050;
- een eerlijke verloning naar werk voor freelancers: ze zouden niet meer afhankelijk zijn van de opdrachten van externen en zelf studies kunnen uitvoeren;
- een verlichting van de werkdruk van architecten;
- het tegengaan van verloop in de sector;
- het sneller behalen van de energiedoelstellingen 2050 voor de Vlaamse woningen;
- een hogere algemene tewerkstellingsgraad in de sector;
- gelijke kansen voor iedere Vlaming, ongeacht het opleidingsniveau.

2. Bespreking

2.1. Bespreking van woensdag 2 februari 2022

Op woensdag 2 februari 2022 begint *Andries Gryffroy* de bespreking met de mededeling dat hij het verzoekschrift met veel aandacht heeft gelezen omdat het aanleunt bij zijn vroegere professionele bezigheden. Hij ziet enkele aspecten in het verzoekschrift die verder onderzoek vergen.

Zo schrijft de verzoeker dat het "achteraf onmogelijk bleek om voor een groot percentage van de toegelaten diploma's (bv. 'graduaat bouw') een EVC-procedure op te starten gezien deze opleidingen geschrapt werden bij de hervorming van het hoger onderwijs waardoor er werkelijk geen enkele mogelijkheid meer blijft om dit beroep uit te voeren" (EVC: elders verworven competenties/eerder verworven

competentie). Als het lid kijkt naar de voorwaarden om EPB-verslaggever te kunnen zijn, dan staat 'graduaat Bouw' of 'bachelor Bouw' en 'bachelor Bouwkunde' daar wel degelijk in vermeld. Ook 'technisch ingenieur', de vroegere naam van een industrieel ingenieur staat vermeld. Hij is dan ook verwonderd over de uitspraak en vindt dat dit eerst uitgezocht moet worden. Als het diploma vermeld staat als toegelaten, dan is het niet duidelijk wat er fout loopt bij de EPC-procedure (EPC: energieprestatiecertificaat).

De basisvraag van de verzoeker om de diplomavereniging te schrappen en te vervangen door een aantoonbare ervaring van minimum twee jaar in de energiesector, is een stap te ver voor zijn fractie. Er is juridisch geen probleem om een diplomavereniging als voorwaarde op te leggen. Dat werd ook al bevestigd door het Grondwettelijk Hof in het arrest met nummer 2005/157. Een diplomavereniging wordt door het hof erkend als een objectief criterium.

De argumenten van de verzoeker zijn uiteraard correct, maar moeten afgewogen worden tegen het stijgend belang van de goede kwaliteit van de EPB-verslaggevers. Daar was een tiental jaar geleden wat bezorgdheid over met betrekking tot de kwaliteit. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering hebben die lat steeds hoger gelegd, ook door een verbeterde handhaving. Door de diplomavereniging te schrappen, wordt de lat te laag gelegd. Hij heeft vanuit de sector ook nog nooit de vraag tot schrapping van de diplomavereniging gekregen. Hij is dus geen voorstander om in te gaan op de vraag van de verzoeker.

Maar het probleem dat hij aankaart met betrekking tot het voorbeeld van graduaat Bouw is wel interessant om verder te onderzoeken. Hij stelt voor om die vraag te stellen aan minister Ben Weyts en minister Zuhal Demir.

Leo Pieters stelt dat er ook een deontologisch aspect speelt wanneer het gaat over de opleidingen die vereist zijn voor het uitoefenen van de functie van EPB-verslaggever. Hij heeft al ervaren dat wanneer de klant in een verkoopsituatie vraagt om een gunstiger norm te krijgen, dat blijkt te lukken.

Robrecht Bothuyne sluit zich aan bij de voorgestelde werkwijze en bij het standpunt van *Andries Gryffroy*. Voor hem gaat het verder dan deontologie, maar gaat het ook over kwaliteit en hoe die bereikt kan worden.

Gweny De Vroe zegt dat ook Open Vld op dezelfde lijn zit als *Andries Gryffroy*. De kwaliteit van de EPB-verslaggeving is heel belangrijk en wordt door de aangescherpte doelstellingen van de Vlaamse Regering nog belangrijker.

De verzoeker stelt dat er met het juiste diploma soms ook nog weigeringen zouden zijn en dat dit te wijten zou zijn aan de hervorming van het hoger onderwijs. Ook voor haar is het nuttig dat dit wordt onderzocht. Zij zal als *voorzitter* de vraag stellen aan de Vlaamse Regering en dit opnieuw aan de commissie voorleggen.

2.2. Bespreking van woensdag 8 maart 2023

Het standpunt van de Vlaamse Regering werd ondertussen opgevraagd en het werd bezorgd aan de leden. *Andries Gryffroy* stelt dat de Vlaamse Regering uitgebreid heeft geantwoord. Hij sluit zich daarbij aan en wat hem betreft kan het op die manier bezorgd worden aan de verzoeker. *De voorzitter* stelt vast dat ook de andere leden zich daar bij aansluiten.

3. Conclusie

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie concludeert dat de commissie de verzoeker niet volgt met betrekking tot het schrappen van de diplomavereiste als voorwaarde. Verder sluit de commissie zich aan bij het antwoord van de Vlaamse Regering.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Andries GRYFFROY,
verslaggever

BIJLAGE:

Standpunt van de Vlaamse Regering

Vlaamse Regering

Zuhal Demir

Vlaams minister van Justitie en
Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme

Koning Albert II-laan 7, 6de verdieping
1210 BRUSSEL

T 02 552 61 00

Kabinet.demir@vlaanderen.be

www.vlaanderen.be

Mevrouw Gwenny De Vroe

Voorzitter

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke

Ordering en Energie

Vlaams Parlement

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar/e-mail Laura Olaerts laura.olaerts@vlaanderen.be		telefoonnummer	datum

Betreft: Verzoekschrift over de diplomavooraarden voor EPB-verslaggevers - standpunt Vlaamse Regering

Geachte mevrouw De Vroe,

Wij hebben het verzoekschrift over de diplomavooraarden voor EPB-verslaggevers ontvangen en grondig geanalyseerd.

Inleiding

De indiener van het verzoekschrift bij het Vlaams Parlement beschikt over een diploma dat niet gelijkgeschakeld wordt met de diplomtitel 'bachelor bouw'. Hij/zij komt daardoor niet in aanmerking om te kunnen optreden als EPB-verslaggever. De indiener van het verzoekschrift stelt daarom voor de erkenningsvoorwaarden voor het beroep van EPB-verslaggever te wijzigen en haalt daarvoor verschillende argumenten aan.

Het Vlaams Parlement vraagt een standpunt van de Vlaamse Regering. In dit antwoord wordt toegelicht waarom de diplomavooraarde is ingevoerd, waarom bepaalde diplomtitels momenteel worden afgekeurd, en tot slot wordt dieper ingegaan op een aantal argumenten van de vraagsteller.

Invoer van de diplomavorwaarde voor EPB-verslaggevers

Sinds de invoering van de energieprestatierelgeving in 2006 is een diplomavorwaarde gekoppeld aan het profiel van de EPB-verslaggever. Enkel wie een diploma kan voorleggen dat voldoet aan één van de diplomaitels in het Energiedecreet, kan werken als verslaggever en dus EPB-aangiften en startverklaringen indienen op de energieprestatiedatabank.

De diploma's die in aanmerking komen om te kunnen optreden als verslaggever, werden in overleg met de opleidingsinstellingen en de sector (zoals architectenverenigingen) bepaald en vastgelegd in artikel 10.1.3 van het Energiedecreet. In 2011 werd de lijst, opnieuw in samenspraak met de sectoren, aangevuld met bijvoorbeeld interieurarchitect en in 2015 zijn nog 5 bachelordiploma's uit bouwrichtingen toegevoegd.

Omdat de rekenmethode waarmee verslaggevers onder andere een E-peil moeten berekenen sterk evolueerde en uit handhaving bleek dat EPB-aangiften fouten bevatten die tot hoge boetes kunnen leiden voor de verslaggever, is in 2015 de erkenningsregeling voor verslaggevers ingevoerd: nieuwe verslaggevers moeten sindsdien, bovenop voldoen aan de diplomavorwaarde, een basisopleiding tot verslaggever volgen, slagen voor een examen, een verklaring op eer ondertekenen en jaarlijks verplicht een aantal uren permanente vorming volgen om bij te blijven. Dat heeft gezorgd voor een professionalisering van het beroep: in 2021 waren er een 800-tal EPB-verslaggevers actief. Daarvan wordt de groep van 'grote' verslaggevers (meer dan 100 aangiften per jaar) jaar na jaar groter, ten nadele van de groep 'kleine' verslaggevers die sporadisch een aangifte opmaken.

De EPB-software is zeker gebruiksvriendelijker geworden, maar is maar een tool. De software bevat een aantal validatieregels die flagrante typfouten (vb. onmogelijke rendementen) kan opvangen, maar kan niet detecteren of de invoer door de verslaggever waarheidsgetrouw is. De rekenmethode die achter de schermen zit is complex, en waarheidsgetrouw rapporteren vraagt een diverse kennis en een ruim palet aan competenties en vaardigheden, zoals planlezen, contact leggen met bouwpartners en fabrikanten, interpretatie van technische fiches over materialen, technieken, opbouw van constructies, opvolgen van de regelgeving, begrijpen van bouwdetailtekeningen,

Via deze diplomavorwaarde is minstens 3 jaar aan basiskennis verworven binnen het vakgebied 'bouwen' en heeft men aangetoond dat men meer complexe leerstof kan instuderen en verantwoordelijkheid kan opnemen. Enkel bachelordiploma's worden met andere woorden aanvaard. Via de basisopleiding van 95 uur wordt daar bovenop specifiek ingegaan op EPB-gerelateerde materie: de regelgeving, bouwfysische begrippen, de rekenmethode,....

Het toenmalige Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV) tekende samen met het VEA (nu VEKA) en de stakeholders (OVED, NAV, onderwijsinstellingen) een traject uit voor de ontwikkeling van een beroepsstructuur en beroepskwalificatie voor EPB-verslaggevers. Het resultaat van deze oefening was dat in de loop van 2016 aan het beroep van de verslaggever opleidingsniveau 6 is toegekend. Dat komt

overeen met een bachelor- of masterdiploma en bevestigt dat zowel de stakeholders als Onderwijs mee pleiten voor een stevige basis om tot kwalitatieve EPB-aangiften te komen.

Gezien bovenstaande, geeft een basisopleiding zónder diplomavorwaarde onvoldoende garanties op correcte en waarheidsgetrouwe EPB-aangiften.

Waarom bepaalde diplomtitels worden afgekeurd binnen de erkenningsregeling voor EPB-verslaggevers

Het VEKA ontvangt af en toe vragen of een diploma dat niet op de lijst met diplomtitels voorkomt in het decreet, in aanmerking komt om als verslaggever op te treden, zoals het diploma 'graduaat openbare werken', 'graduaat werfopvolging' of 'graduaat vastgoed'. Het VEKA heeft deze diplomtitels steeds afgekeurd conform de visie van de Vlaamse Regering omdat die niet letterlijk voorkomen in het Energiedecreet. Bovendien bevestigde AHOVOKS dat deze diploma's niet kunnen gelijkgeschakeld worden met 'bachelor bouw', omdat die onder een niveau 5 vallen, in plaats van een niveau 6.

Daarnaast komt het ook voor dat het VEKA een diploma van een eerder nieuwe opleiding zoals bachelor 'energiecoördinator' of 'bachelor energietechnologie' of 'bachelor energiemanagement' afkeurt, omdat die niet in de lijst met diplomtitels voorkomt. Daarvoor is in het Energiedecreet sinds 2018 - goedgekeurd op 16 november 2018 – in artikel 10.1.3 een derde lid toegevoegd dat ruimte maakt voor extra diploma's. Een diploma kan toegevoegd worden aan de lijst met diploma's in het Energiedecreet, als de opleidingsinstelling kan aantonen dat de opleiding voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in het beroepskwalificatiedossier (zie hoger). Voor ieder punt uit de beroepskwalificatiestructuur moet de opleidingsinstelling kunnen aantonen dat de opleiding voldoet of tegemoet komt. Tot op heden werd nog geen enkel dossier ingediend.

Conclusie bij argumenten uit het verzoekschrift

Bij de volgende argumenten uit het verzoekschrift heeft de Vlaamse Regering nog bedenkingen:

- De opleiding 'graduaat bouw' werd niet geschrapt bij de hervorming van het hoger onderwijs, zoals de verzoeker stelt, aangezien een opleiding met deze naam nooit heeft bestaan.
- De stelling in het verzoekschrift dat het 'onmogelijk bleek voor een groot percentage van de toegelaten diploma's een EVC-procedure op te starten gezien deze opleidingen werden geschrapt', klopt niet. De EVC-procedure van het hoger onderwijs is van toepassing op alle opleidingen binnen het hoger onderwijs. Dit betekent dat voor de diploma's die opgelijst zijn in de regelgeving (of de gelijkgestelde diploma's) een EVC-procedure mogelijk is. Hierdoor kan men via vrijstellingen een verkorte opleiding volgen en het nodige diploma halen. De hogeronderwijsinstellingen zijn hiervoor verantwoordelijk.
- De vraagsteller stelt dat de diplomavorwaarde een derde voorwaarde is, na het volgen van een basisopleiding en het slagen voor een examen, en dat hij/zij en anderen daardoor voor een verrassing kwamen te staan na slagen voor het examen en stelt voor om, na het volgen van de

verplichte opleiding en het slagen voor het centrale examen, de voorwaarde van het vereiste diploma te schrappen. In de communicatie vanuit het VEKA en vanuit de opleidingsinstellingen is steeds duidelijk gemaakt dat voldoen aan de diplomavooraarden essentieel is om als verslaggever te kunnen optreden ([Basisopleiding - Energiesparen](#)). Men kan uit interesse steeds deelnemen aan de basisopleiding tot verslaggever en medewerker zijn in een verslaggevers- of architectenbureau. Als men echter niet over één van de diploma's beschikt, kan men niet onder de eigen verantwoordelijkheid als verslaggever optreden.

- Naast een diplomavooraarde, zou ook ervaring kunnen gevaloriseerd worden volgens de indiener van het verzoekschrift. Ervaring is een moeilijk in de praktijk te brengen (subjectief) criterium, om gelijk te stellen met een diplomavooraarde: wanneer heeft iemand voldoende competenties, vaardigheden en kennis ontwikkeld om de ervaring gelijk te stellen met het bewijs dat een bepaald diploma is behaald? Wat is ervaring, hoe kunnen we dat objectief valoriseren en door wie? Het VEKA en de Vlaamse Regering hebben kunnen dit subjectief criterium niet beoordelen.
- De vraagsteller haalt aan dat het niet kan dat een job of een erkenning wordt geweigerd op basis van het diploma. Hierbij kan worden opgemerkt dat het Grondwettelijk Hof zich hier in het verleden via arrest nr. 2005/157 al over heeft uitgesproken en heeft gesteld dat de diplomavereiste een objectief criterium is. Zelfs al kan men de situatie hebben dat enerzijds, er houders zijn van het vereiste diploma die niet over de beoogde deskundigheid blijken te beschikken, maar toch in rechte - niet noodzakelijkerwijze in feite - in aanmerking komen om als verslaggever op te treden en, anderzijds, personen die geen houder zijn van het vereiste diploma en toch, zoals de verzoekende partij stelt, over de beoogde deskundigheid beschikken, maar niet in aanmerking komen om zelf als verslaggever te fungeren. Die omstandigheden zijn evenwel volgens het Hof niet van die aard dat zij het bestreden onderscheid zijn objectief en redelijk verantwoord karakter ontnemen.
- Het aantal EPB-aangiften zou volgens de indiener van het verzoekschrift dalen door een tekort aan verslaggevers. Dat argument is niet correct. Uit de EPB-cijfers tot en met 2021 blijkt dat in 2021 het grootste aantal EPB-aangiften zijn ingediend, sinds 2006, namelijk 49.000. Het aantal verslaggevers blijft de laatste jaren stabiel op een 800-tal. We komen, afgerond, gemiddeld op een 60-tal aangiften per verslaggever.

Het aandeel grote verslaggevers, met elk meer dan 100 EPB-aangiften per jaar, blijft toenemen. Een kleine groep van 183 grote verslaggevers (dienen jaarlijks meer dan 100 aangiften in) is zeer actief en diende in 2021 87% van de EPB-aangiften in. Die verslaggevers vertegenwoordigen 23% van alle actieve verslaggevers in 2021. Een grote groep van 607 verslaggevers (77%) dient amper 13% van de EPB-aangiften in.

Het aandeel verslaggevers dat minder dan 5 aangiften per jaar indient, daalt procentueel gezien tot 2017 en stagneert sindsdien. Die groep blijft vrij groot, namelijk een kleine 40% van de actieve verslaggevers in 2021. Zij staan in voor minder dan 1,5% van de aangiften.

Deze cijfers (zie [Energiesparen](#)) tonen ons niet dat EPB-verslaggever momenteel een knelpuntberoep zou zijn.

Conclusie

Gezien de bovenstaande argumenten stelt de Vlaamse Regering voor om de diplomavorwaarde te behouden, vooral om de kwaliteit van de EPB-aangiften niet in het gedrang te brengen. Nieuwe diplomtitels (van oude of nieuwe opleidingen) kunnen aan de lijst opgenomen in het Energiedecreet worden toegevoegd, mits daarvoor een voldoende onderbouwde motivering wordt ingediend, zoals in het Energiedecreet is opgenomen in artikel 10.1.3.

Met vriendelijke groeten,

Getekend door: Ben Weyts (Signature)
Getekend op: 2022-03-19 20:48:29 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Ben Weyts

Ben Weyts

Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Getekend door: Zuhail Demir (Signature)
Getekend op: 2022-03-13 17:11:05 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Zuhail Demir

Zuhail DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme